

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 5/2011-77

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 15. decembra 2011 v senáte zloženom z predsedu Sergeja Kohuta a zo sudcov Juraja Horvátha a Lajosa Mészárosa prerokoval prijatú sťažnosť Ing. J. Š., T., zastúpeného advokátom JUDr. F. K., K., týkajúcu sa konania vedeného Najvyšším súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. 3 Sžo 161/2010 pre namietané porušenie

1. čl. 22 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 13 Listiny základných práv a slobôd a čl. 8 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd tým, že orgány verejnej správy a všeobecné súdy použili v rozpore so zákonom ako dôkaz obrazovo-zvukový záznam získaný v trestnom konaní,

2. čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd tým, že orgány verejnej správy a všeobecné súdy ustálili rozhodujúce skutkové okolnosti bez opory v dôkazoch,

3. čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd tým, že Krajský súd v Košiciach nevykonával dokazovanie obrazovo-zvukovým záznamom v prítomnosti dotknutého účastníka konania, a takto

r o z h o d o l :

1. Najvyšší súd Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Sžo 161/2010 porušil čl. 8 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v súvislosti s tým, že orgány verejnej správy a Krajský súd v Košiciach oprávnenne použili ako dôkaz obrazovo-zvukový záznam získaný v trestnom konaní.

2. Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Sžo 161/2010 z 19. augusta 2010 zrušuje a vec vracia na ďalšie konanie.

3. Ing. J. Š. priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 385,79 € (slovom tristoosemdesiatpäť eur a sedemdesiatdeväť centov), ktorú je Najvyšší súd Slovenskej republiky povinný vyplatiť na účet právneho zástupcu JUDr. F. K., K., do jedného mesiaca od právoplatnosti nálezu.

4. Sťažnosti Ing. J. Š. v časti týkajúcej sa konania vedeného Najvyšším súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. 3 Sžo 161/2010 pre namietané porušenie čl. 22 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 13 Listiny základných práv a slobôd v súvislosti s tým, že orgány verejnej správy a Krajský súd v Košiciach použili v rozpore so zákonom ako dôkaz obrazovo-zvukový záznam získaný v trestnom konaní, ako aj čo sa týka požiadavky na priznanie primeraného finančného zadost'učinenia vo výške 10 000 €, n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Uznesením Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) č. k. II. ÚS 5/2011-28 z 13. januára 2011 bola prijatá na ďalšie konanie sťažnosť Ing. J. Š., T. (ďalej len „sťažovateľ“), týkajúca sa konania vedeného Najvyšším súdom Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) pod sp. zn. 3 Sžo 161/2010 pre namietané porušenie

1. čl. 22 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 13 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a čl. 8 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) tým, že orgány verejnej správy

a všeobecné súdy použili v rozpore so zákonom ako dôkaz obrazovo-zvukový záznam získaný v trestnom konaní,

2. čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru tým, že orgány verejnej správy a všeobecné súdy ustálili rozhodujúce skutkové okolnosti bez opory v dôkazoch,

3. čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny tým, že Krajský súd v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) nevykonal dokazovanie obrazovo-zvukovým záznamom v prítomnosti dotknutého účastníka konania.

Podľa § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) prerokoval ústavný súd túto vec na neverejnom zasadnutí, keďže sťažovateľ podaním z 11. apríla 2011 a tiež najvyšší súd vo vyjadrení z 23. marca 2011 vyslovili súhlas, aby sa upustilo od ústneho pojednávania. Ústavný súd vychádzal pritom z listinných dôkazov a vyjadrení nachádzajúcich sa v jeho spise.

Zo sťažnosti (v rozsahu, v akom bola prijatá na ďalšie konanie) vyplýva, že rozhodnutím riaditeľa Colného úradu M. (ďalej len „colný úrad“) č. R-18/2009-5334 z 20. januára 2009 bol sťažovateľ prepustený zo služobného pomeru podľa zákona č. 200/1998 Z. z. o štátnej službe colníkov a o zmene a doplnení niektorých ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o štátnej službe“). Rozhodnutím Colného riaditeľstva Slovenskej republiky (ďalej len „colné riaditeľstvo“) č. k. 10127/2009-1409 z 5. mája 2009 bolo odvolanie sťažovateľa zamietnuté a rozhodnutie colného úradu potvrdené. Sťažovateľ 18. júna 2009 podal krajskému súdu žalobu o preskúmanie zákonnosti uvedených rozhodnutí v rámci správneho súdnictva. Domáhal sa zrušenia oboch rozhodnutí. Rozsudkom krajského súdu č. k. 6 S 77/2009-40 z 11. marca 2010 bola žaloba zamietnutá. Rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 3 Sžo 161/2010 z 19. augusta 2010 bol rozsudok krajského súdu potvrdený.

Podľa názoru sťažovateľa právoplatnými rozhodnutiami orgánov verejnej správy a všeobecných súdov došlo k porušeniu viacerých jeho práv podľa ústavy, listiny a dohovoru.

1. Namietané porušenie čl. 22 ods. 1 ústavy, čl. 13 listiny a čl. 8 ods. 1 a 2 dohovoru – právo na súkromie

Sťažovateľ bol prepustený zo služobného pomeru z dôvodu, že mal zvlášť hrubým spôsobom porušiť základné povinnosti colníka. Rozhodnutie colného úradu sa odvoláva na výpisky riaditeľa z obrazovo-zvukového záznamu, ktorý sprístupnil vyšetrovateľ inšpekcie v rámci trestného konania. Colné riaditeľstvo považovalo dôvod prepustenia sťažovateľa za preukázaný úradným záznamom riaditeľa colného úradu z osobného oboznámenia sa s obrazovo-zvukovým záznamom, ktorý mu sprístupnil vyšetrovateľ inšpekcie v rámci nahliadnutia do spisu trestného konania. Na obrazovo-zvukový záznam zhotovený v trestnom konaní sa odvolávali aj všeobecné súdy vo svojich rozsudkoch, ktorými rozhodli o žalobe sťažovateľa. Je pravdou, že v trestnom konaní vedenom proti sťažovateľovi bol vyhotovený obrazovo-zvukový záznam. Takýto dôkaz vyhotovený výlučne pre účely trestného konania však nie je možné použiť v správnom konaní o skončení služobného pomeru a ani v súdnom konaní. Vyplýva to z ustanovení § 10 ods. 21 a § 114 ods. 1, 2, 3, 4, 5, 6 a 7 Trestného poriadku, ako aj zo zákona č. 166/2003 Z. z. o ochrane súkromia pred neoprávneným použitím informačno-technických prostriedkov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o ochrane pred odpočúvaním) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane pred odpočúvaním“). Podľa § 114 ods. 7 Trestného poriadku v inej trestnej veci, ako je tá, v ktorej boli vyhotovené obrazové, zvukové alebo obrazovo-zvukové záznamy, možno záznam ako dôkaz použiť len vtedy, ak sa súčasne aj v tejto veci vedie trestné konanie pre úmyselný trestný čin, za ktorý zákon ustanovuje trest odňatia slobody s hornou hranicou trestnej sadzby prevyšujúcou tri roky, korupciu, trestný čin zneužívania právomoci verejného činiteľa, trestný čin legalizácie príjmu z trestnej činnosti alebo pre iný úmyselný trestný čin, o ktorom na konanie zaväzuje medzinárodná zmluva. Z ustanovení Trestného poriadku vyplýva, že záznam sa môže prostredníctvom informačno-technických prostriedkov vyhotoviť v trestnom konaní iba pre účely trestného konania a len v prípadoch niektorých výslovne uvedených trestných činov pri súčasnom dodržaní

predpísaných procesných podmienok. Použiť takto vyhotovený záznam je možné iba v trestnej veci, v ktorej bol vyhotovený, alebo v inej trestnej veci, avšak aj to len v prípadoch trestných činov výslovne uvedených. Argumentom a contrario možno dospieť k záveru, že použitie záznamu vyhotoveného v trestnom konaní za použitia informačno-technických prostriedkov v inom ako trestnom konaní je vylúčené. Použitie informačno-technických prostriedkov bez predchádzajúceho súhlasu toho, komu sa zasahuje do súkromia, v inom ako trestnom konaní je upravené v zákone o ochrane pred odpočúvaním. Podľa § 2 ods. 2 zákona o ochrane pred odpočúvaním informačno-technické prostriedky môže používať iba Policajný zbor, Slovenská informačná služba, vojenské spravodajstvo, Železničná polícia, Zbor väzenskej a justičnej stráže a Colná správa, aj to len v rozsahu osobitných predpisov. Pokiaľ ide o osobitný predpis, zákon o ochrane pred odpočúvaním odkazuje na ustanovenie § 36 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o Policajnom zbore“), podľa ktorého je Policajný zbor oprávnený používať informačno-technické prostriedky iba „pri plnení úloh v boji proti terorizmu, v boji proti legalizácii príjmov z trestnej činnosti a financovaniu terorizmu, pri odhaľovaní trestnej činnosti organizovanej v spojení s cudzinou a organizovanej trestnej činnosti súvisiacej s nedovolenou výrobou, držaním a rozširovaním omamných a psychotropných látok, jedov, prekursorov a jadrových materiálov, s falšovaním a pozmeňovaním peňazí, známok a cenných papierov, pri odhaľovaní iných zločinov, pri poskytovaní ochrany a pomoci ohrozenému svedkovi a chránenému svedkovi podľa osobitného predpisu, pri operatívnej ochrane legalizanta a agenta, pri odhaľovaní daňových únikov a nezákonných finančných operácií, pri odhaľovaní úmyselných trestných činov podľa druhého a tretieho dielu ôsmej hlavy druhej časti Trestného zákona, za ktoré možno uložiť trest odňatia slobody s hornou hranicou najmenej dva roky, alebo iných úmyselných trestných činov, ktorých stíhanie upravuje medzinárodná zmluva, ktorou je Slovenská republika viazaná, a pri zisťovaní ich páchatel'ov a pátraní po nich“. Podľa § 2 ods. 3 zákona o ochrane pred odpočúvaním používanie informačno-technických prostriedkov pre Železničnú políciu, Zbor väzenskej a justičnej stráže a Colnú správu technicky zabezpečuje Policajný zbor. Informačno-technický prostriedok možno podľa § 3 ods. 1 zákona o ochrane pred odpočúvaním použiť iba vtedy, ak je to v demokratickej spoločnosti nevyhnutné na zabezpečenie bezpečnosti štátu, obranu štátu, predchádzanie

a objasňovanie trestnej činnosti alebo na ochranu práv a slobôd iných. Podľa § 3 ods. 2 zákona o ochrane pred odpočúvaním údaje získané informačno-technickými prostriedkami možno použiť výlučne na dosiahnutie účelu pri plnení úloh štátu, ktoré spĺňajú podmienky podľa odseku 1. Z toho vyplýva, že údaje získané informačno-technickými prostriedkami nie je možné použiť pre účely skončenia služobného pomeru. Kópiu záznamu vyhotoveného použitím informačno-technického prostriedku možno podľa § 7 ods. 1 zákona o ochrane pred odpočúvaním postúpiť len vecne a miestne príslušnému štátnemu orgánu, ak záznam môže byť dôkazom v konaní vedenom pred príslušným štátnym orgánom v medziach jeho zákonom ustanovenej právomoci. Z už citovaných ustanovení zákona o ochrane pred odpočúvaním vyplýva, že použitie informačno-technických prostriedkov bez predchádzajúceho súhlasu toho, komu sa zasahuje do súkromia, v inom ako trestnom konaní je možné, iba „ak je to nevyhnutné na zabezpečenie bezpečnosti štátu, obranu štátu, predchádzanie a objasňovanie trestnej činnosti alebo na ochranu práv a slobôd iných“. Aj keď je Colná správa oprávnená používať záznamy vyhotovené informačno-technickými prostriedkami, rozsah takéhoto oprávnenia je obmedzený už uvedeným účelom uvedeným v zákone. Správne konanie o skončenie služobného pomeru colníka, ale ani občianske súdne konanie o preskúmanie rozhodnutia vydaného v takomto správnom konaní nie sú konaniami, v ktorých by bolo možné použiť záznam vyhotovený pomocou informačno-technických prostriedkov, keďže to odporuje účelu, na ktorý môžu byť takéto záznamy použité. Je pravdou, že podľa ustanovenia § 227 ods. 1 zákona o štátnej službe za dôkaz môžu slúžiť všetky prostriedky, ktorými možno zistiť a objasniť skutočný stav vecí, avšak iba za podmienky, že tieto dôkazné prostriedky sú v súlade s právnymi predpismi. Nie je teda možné prihliadnuť na dôkazy získané či vykonané nezákonným spôsobom.

Možno zhrnúť, že ak aj bol obrazovo-zvukový záznam vyhotovený v rámci trestného konania v súlade s Trestným poriadkom, sprístupnenie a použitie takéhoto záznamu v správnom konaní, predmetom ktorého bolo prepustenie sťažovateľa zo služobného pomeru colníka, a v občianskom súdnom konaní, predmetom ktorého bolo preskúmanie rozhodnutí vydaných v správnom konaní, bolo nielen v rozpore s Trestným poriadkom, zákonom o ochrane pred odpočúvaním, zákonom o štátnej službe a Občianskym súdnym poriadkom, ale išlo aj o porušenie označených práv podľa ústavy, listiny a dohovoru.

2. Namietané porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru – právo na súdnu a inú právnu ochranu, resp. na spravodlivé súdne konanie

Žiadny orgán verejnej správy a ani súd nemôže brať do úvahy dôkaz získaný a vykonaný nezákonným spôsobom. Z už uvedených skutočností vyplýva, že colný úrad, colné riaditeľstvo, krajský súd i najvyšší súd opierali svoje zistenia o dôkaz získaný a vykonaný nezákonným spôsobom. Každé rozhodnutie orgánu verejnej správy, ale aj súdov musí byť presvedčivé a musí sa odvolávať na dôkazy, z ktorých jednoznačne vyplývajú skutkové zistenia, z ktorých sa vychádza pri vydaní rozhodnutia, pričom rozhodnutia musia mať podklad v spoľahlivo zistenom skutkovom stave.

Bez ohľadu na zákonnosť získania obrazovo-zvukového záznamu v trestnom konaní a na legálnosť jeho použitia v správnom konaní o skončení služobného pomeru, ako aj v súdnom prieskumnom konaní treba uviesť toto:

Rozhodnutím colného úradu bol sťažovateľ prepustený zo služobného pomeru colníka na tom skutkovom základe, že 31. októbra 2008 po dohode s colníčkou B. v rozpore so skutočným stavom veci podpísal úradný záznam o nájdení skrytej veci (štyristo ks cigariet zn. Classic červené), hoci vedel, že v skutočnosti sa cigarety nenašli na ukrytom mieste, ale u konkrétnej cestujúcej osoby. Vedomosť sťažovateľa o spôsobe zaistenia cigariet vyvodil colný úrad z obrazovo-zvukového záznamu. V odôvodnení rozhodnutia colného úradu sa však uvádza aj skutok, ku ktorému malo dôjsť 23. októbra 2008, hoci vo výrokovej časti sa takýto skutok ako dôvod na prepustenie sťažovateľa zo služobného pomeru neuvádza. Aj colné riaditeľstvo porušilo označené práva sťažovateľa tým, že jeho prepustenie odôvodnilo iným skutkom (tým, ku ktorému malo dôjsť 23. októbra 2008), než aký bol uvedený vo výroku colného úradu (skutok z 31. októbra 2008). Pritom dôvod na prepustenie zo služobného pomeru musí byť nezameniteľný s iným skutkom, aby mohol byť následne aj preskúmateľný.

Pokiaľ ide o skutok, ku ktorému malo dôjsť 31. októbra 2008, sťažovateľ trvá na tom, že nevedel, že cigarety zaistila jeho podriadená u cestujúcej. Z obsahu prekladu zvukového záznamu skutočnosť, že sťažovateľ vedel o tom, že cigarety boli zaistené

u cestujúcej, nevyplýva. Pre spoľahlivé zistenie skutkového stavu mali orgány verejnej správy a aj všeobecné súdy vykonať dôkaz prehraním obrazovo-zvukového záznamu spolu s oboznámením jeho prekladu, a to aj s ohľadom na skutočnosť, že obrazovo-zvukový záznam bol na viacerých miestach nezrozumiteľný a obrazový záznam zasa prerušovaný.

3. Namietané porušenie čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny – právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom a na spravodlivé súdne konanie

Riaditeľ colného úradu rozhodujúci o prepustení sťažovateľa zo služobného pomeru colníka podľa odôvodnenia prvostupňového rozhodnutia vychádzal z obrazovo-zvukového záznamu, na ktorom mali byť zachytené rozhodujúce skutočnosti preukazujúce porušenie zákona zo strany sťažovateľa. Mal sa pritom oboznámiť s obsahom tohto záznamu 7. januára 2009, hoci záznam nebol do spisu počas prvostupňového konania doložený a podkladom pre rozhodnutie o prepustení sťažovateľa boli iba akési výpisky riaditeľa colného úradu z tohto záznamu. Aj generálny riaditeľ colného riaditeľstva, ktorý rozhodoval v druhom stupni, považoval za potrebné oboznámiť sa s obsahom záznamu, pretože overením skutočností uvedených v zázname poveril mjr. D., ktorému bol záznam na tento účel 10. marca 2009 sprístupnený. Záznam sa dostal do rúk colných orgánov tak, že im ho poskytla sekcia kontroly inšpekčnej služby Ministerstva vnútra Slovenskej republiky (ďalej len „inšpekcia“), a to až 6. apríla 2009. V tejto súvislosti je ďalej podstatné, že komunikácia osôb na zázname sa odohrávala v maďarskom jazyku, a preto mal byť vyhotovený úradný preklad do slovenského jazyka. Keď sa právny zástupca sťažovateľa dožadoval oboznámenia sa s obsahom záznamu, bolo mu oznámené, že je k dispozícii iba v maďarskom jazyku, lebo úradný preklad do slovenského jazyka v tom čase neexistoval. Preklad záznamu do slovenského jazyka bol (ako to vyplýva z prekladateľskej doložky) vyhotovený až 22. októbra 2009, teda v čase, keď už boli rozhodnutia orgánov verejnej správy právoplatné a bola už podaná žaloba správneho súdu.

Krajský súd nariadil pojednávanie na 25. február 2010. Právny zástupca sťažovateľa 22. februára 2010 nahliadol do súdneho spisu, kde sa však žiaden preklad záznamu nenachádzal, a to aj napriek tomu, že spis colného úradu bol už pripojený k súdnemu spisu. Nebol priložený ani samotný DVD záznam. Na pojednávaní konanom 25. februára 2010 sa

sťažovateľ, ale ani jeho právny zástupca nezúčastnili z dôvodu práceneschopnosti sťažovateľa. Neúčast' na pojednávaní bola riadne ospravedlnená doložením potvrdenia o dočasnej práceneschopnosti sťažovateľa, pričom sťažovateľ výslovne žiadal, aby sa v jeho neprítomnosti nepojednávало a pojednávanie sa odročilo na iný termín. Aj napriek uvedenému však krajský súd pojednával a podľa zápisnice z pojednávania sa oboznámil s DVD záznamom z 31. októbra 2008 „z notebooku prítomného právneho zástupcu žalovaného“. Keďže členovia senátu krajského súdu nerozumeli po maďarsky, právnemu zástupcovi colného riaditeľstva bola uložená povinnosť predložiť úradný preklad obsahu rozhovorov zo záznamu do termínu nového pojednávania. K predloženiu DVD záznamu a prekladu došlo až 8. marca 2010, a keďže ďalšie pojednávanie sa konalo 11. marca 2010, nebola zachovaná päťdňová lehota na prípravu na pojednávanie. Podľa protokolu o odovzdaní boli 8. marca 2010 odovzdané krajskému súdu „výpisky z prekladateľského úkonu z jazyka maďarského do jazyka slovenského“ a „DVD nosič, na ktorom je zachytený výkon služby sťažovateľa dňa 31. októbra 2008“. Táto skutočnosť sama osebe svedčí o nepreskúmateľnosti rozhodnutia colného úradu a colného riaditeľstva. Záznam, na základe ktorého bol sťažovateľ prepustený zo služobného pomeru, vrátane jeho úradného prekladu do slovenského jazyka sa stal súčasťou spisu krajského súdu viac ako trinásť mesiacov po vydaní prvostupňového rozhodnutia. Technické zariadenie, pomocou ktorého krajský súd vykonával dôkazy, a zrejme aj dôkaz samotný patrili účastníkovi konania, pričom takýto „dôkaz“ nebol 25. februára 2010 v spise, čo mohlo mať vplyv na objektívnosť spôsobu vykonania dôkazu a na samotný dôkaz. Obsah prekladu obrazovo-zvukového záznamu bol oboznámený až na pojednávaní konanom 11. marca 2010. Tento preklad však bol oboznamovaný bez akejkoľvek nadväznosti na samotný záznam, keďže nebol oboznamovaný súčasne s prehraním záznamu. Sťažovateľ preto ani nemohol porovnať, či vyhotovený preklad zodpovedá skutočnému obsahu záznamu, a ktorej obrazovej sekvencie sa týka. V tejto súvislosti je podstatné aj to, že porušenia pracovnej disciplíny sa mal sťažovateľ dopustiť nielen konaním spočívajúcim v tom, čo hovoril, ale aj v tom, čo mal urobiť mlčky a čo nie je možné posúdiť iba z obsahu prepisu zvukového záznamu bez zhliadnutia jeho obrazovej časti.

Z uvedeného jednoznačne vyplýva, že v čase skončenia služobného pomeru so sťažovateľom nebol k dispozícii oficiálny preklad záznamu z maďarského jazyka, a preto ani nebolo možné vyjadriť sa v zákonnej lehote k dôvodom skončenia služobného pomeru. Ani orgány verejnej správy, ale ani všeobecné sudy sťažovateľovi neumožnili vyjadriť sa k obsahu samotného obrazovo-zvukového záznamu, a to aj napriek tomu, že práve tento dôkaz považovali za rozhodujúci z hľadiska jeho prepustenia zo služobného pomeru.

Sťažovateľ navrhuje vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie označených článkov ústavy, listiny a dohovoru v konaní vedenom najvyšším súdom pod sp. zn. 3 Sžo 161/2010 s tým, aby bol rozsudok z 19. augusta 2010 zrušený a vec bola vrátená na ďalšie konanie. Požaduje tiež primerané finančné zadost'učinenie vo výške 10 000 €.

Z vyjadrenia predsedu krajského súdu sp. zn. 1 SprV/140/2011 zo 14. februára 2011 doručeného ústavnému súdu 18. februára 2011 vyplýva, že námietku nezákonného vykonania dôkazu obrazovo-zvukovým záznamom získaným v trestnom konaní vzhľadom na ustanovenie § 227 zákona o štátnej službe treba považovať za nedôvodnú. Dôkazným základom pre rozhodnutie krajského súdu bol obsah administratívneho spisu orgánov verejnej správy, ktorý bol dostatočným základným dôkazom na zamietnutie žaloby sťažovateľa, pričom krajský súd sa dôsledne zaoberal jednotlivými žalobnými námietkami a pri rešpektovaní dispozičnej zásady ovládajúcej konanie zaujal k žalobným námietkam vyčerpávajúce stanoviská obsiahnuté v odôvodnení rozsudku. Pokiaľ sťažovateľ namieta nevykonanie dokazovania obrazovo-zvukovým záznamom v prítomnosti sťažovateľa na pojednávaní krajského súdu, treba poukázať na odôvodnenie rozsudku, podľa ktorého na pojednávaní konanom 11. marca 2010 bol obsah prepisu zvukového záznamu z 31. októbra 2008 oboznámený, pričom sťažovateľ, ale ani jeho právny zástupca neuviedli žiadne podstatné skutočnosti vyvracajúce alebo spochybňujúce pravdivosť alebo zákonnosť tohto dôkazného materiálu.

Z vyjadrenia predsedníčky správneho kolégia najvyššieho súdu č. k. KP 4/2011-17 z 23. marca 2011 doručeného ústavnému súdu 28. marca 2011 vyplýva, že sťažnosť považuje za nedôvodnú. Postup najvyššieho súdu bol v súlade so zákonom a k porušeniu

sťažovateľových práv nedošlo. Žiada preto sťažnosti nevyhovieť a vysloviť, že základné práva sťažovateľa neboli porušené. Je nesporné, že zodpovednosť colníkov je širšieho rozsahu a posudzuje sa prísnejšie, čo zodpovedá aj ich spoločenskému postaveniu. Pri zisťovaní a posudzovaní konania colníka nie je správny orgán viazaný žiadnym procesným úkonom orgánov činných v trestnom konaní. Je vybavený kompetenciou konať samostatne, bez povinnosti vyčkať na výsledok trestného konania, prípadne konania o priestupku. Aj prípadný, napr. oslobodzujúci rozsudok (ak by išlo o totožný skutok) však ešte neznamená, že sa colník nedopustil porušenia služobnej prísahy. V samostatnom správnom konaní s osobitnou právnou úpravou teda pre rozhodnutie postačuje porušenie zákona, ktoré zákon predpokladá a stanoveným spôsobom postihuje. V konaní o prepustení zo služobného pomeru realizovanom podľa zákona o štátnej službe nebolo rozhodované o vine alebo nevine sťažovateľa, ale iba o ďalšom jeho zotrvaní v služobnom pomere na základe dôkazového materiálu zadováženého zákonným spôsobom, okrem iného aj obrazovo-zvukovým záznamom z výkonu štátnej služby. Sťažovateľ nebol prepustený zo služobného pomeru z dôvodu, že spáchal skutok uvedený v Trestnom zákone, ale z dôvodu, že porušil základné povinnosti colníka zvlášť hrubým spôsobom za súčasného splnenia druhej podmienky, a to že jeho ponechanie v služobnom pomere by bolo na ujmu dôležitých záujmov štátnej služby, ale tiež z dôvodu, že porušil povinnosti nadriadeného. Je nesporné, že zákonnou povinnosťou v konaní bolo oboznámiť sťažovateľa s dôkazmi, ktorými mu bolo preukázané kvalifikované porušenie služobnej prísahy a povinností nadriadeného, čo opomenuté nebolo. Postup orgánov verejnej správy zodpovedal intenciam ustanovenia § 227 zákona o štátnej službe, podľa ktorého za dôkaz môžu slúžiť všetky prostriedky, ktorými možno zistiť a objasniť skutočný stav veci a ktoré sú v súlade s právnymi predpismi. Dôkazom sú najmä výpovede, vyjadrenia osôb vrátane účastníkov konania, odborné posudky, znalecké posudky, správy, vyjadrenia a potvrdenia orgánov a organizácií, listiny, veci a ohliadka. Nemožno súhlasiť s tvrdením sťažovateľa, že v rozpore so zákonom bol ako dôkaz použitý obrazovo-zvukový záznam z výkonu služby sťažovateľa získaný v trestnom konaní. Ide o dôkaz, ktorý bol vyhotovený na príkaz sudcu Špeciálneho súdu Pezinok, sprístupnený vyšetrovateľom a je len jedným z dôkazov. Tak, ako to priamo očakáva zákon, mal sťažovateľ, zastúpený advokátom, prejaviť aktívnu účasť na dokazovaní a svojimi návrhmi prispieť k objasneniu veci (§ 227 ods. 3 zákona o štátnej

službe). Ak mal záujem na tom, aby všetky dôkazy svedčiace o porušení jeho povinností boli vyvrátené, mal v priebehu konania predkladať návrhy a dôkazy a domáhať sa ich vykonania. Realizácia týchto práv má slúžiť ako garancia, aby orgán verejnej správy vydal rozhodnutie na základe úplných a presne zistených skutočností. Ak pravdivosť oboznamovaných skutočností a dôkazov, ktoré mali byť podľa sťažovateľa vykonané procesne nezákonným spôsobom, nepochybné, nemohli ani súdy v rámci súdneho prieskumu tento dôkaz (obrazovo-zvukový záznam) považovať za nezákonne získaný, pričom pre úplnosť treba uviesť, že súdny prieskum nepredstavuje pokračovanie správneho konania. Rovnako neobstojí ani tvrdenie sťažovateľa, podľa ktorého rozhodujúce skutkové okolnosti boli ustálené bez opory v dôkazoch. Dôkazy z hľadiska ich závažnosti hodnotí správny orgán a ten aj určuje, aký význam majú pre rozhodnutie a či o tieto dôkazy môže oprieť svoje zistenia, a tiež zvažuje, ktorý dôkaz je využiteľný a významný a ktorý dôkaz je bezvýznamný. Orgán verejnej správy je povinný náležite zistiť skutkový stav veci, avšak zodpovednosť za výsledok konania nesie tiež účastník konania.

Z repliky sťažovateľa z 11. apríla 2011 doručenej ústavnému súdu 12. apríla 2011 vyplýva, že nemožno súhlasiť s názormi všeobecných súdov, podľa ktorých správny orgán má právo použiť v administratívnom konaní záznam získaný v trestnom konaní. V demokratickom právnom štáte je neprípustné použitie záznamu vyhotoveného v trestnom konaní prostredníctvom informačno-technických prostriedkov ako dôkazu v konaní o skončení služobného pomeru a rovnako aj v občianskom súdnom konaní, predmetom ktorého je preskúmanie zákonnosti rozhodnutia o skončení služobného pomeru. Nielen vyhotovenie, ale aj použitie už existujúcich záznamov vyhotovených pomocou informačno-technických prostriedkov je v demokratickej spoločnosti možné iba na dosiahnutie v zákone taxatívne stanovených cieľov, pričom konanie o skončení služobného pomeru medzi takéto ciele rozhodne nepatrí. Akýkoľvek obrazovo-zvukový záznam zhotovený bez vedomia dotknutej osoby utajovaným spôsobom nemožno považovať za zákonný dôkaz ani v konaní o prepustení zo štátnej služby colníka, aj keď obsahuje záznam z výkonu štátnej služby colníka, o prepustení ktorého sa rozhoduje. Takýto zásah do práva fyzickej osoby nemožno ospravedlniť tým, že v prípade služobného pomeru colníka ide o právny vzťah k štátu, na ktorý sú kladené vyššie nároky. Sťažovateľ napokon požaduje náhradu trov konania.

Z ďalšieho vyjadrenia sťažovateľa z 29. apríla 2011 doručeného ústavnému súdu 2. mája 2011 vyplýva, že predkladá na podporu svojej právnej argumentácie rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 6 Sžo 200/2010 z 30. marca 2011, pričom rozoberá niektoré podľa neho zásadné závery tam uvedené.

II.

Z rozhodnutia riaditeľa colného úradu č. k. R-18/2009-5334 z 20. januára 2009 vyplýva, že sťažovateľ bol podľa § 183 ods. 1 písm. d) zákona o štátnej službe prepustený zo služobného pomeru colníka pre porušenie základných povinností colníka podľa § 44 ods. 3 písm. a), b) a h) zákona o štátnej službe zvlášť hrubým spôsobom, a to tým, že 31. októbra 2008 po dohode s colníčkou B. v rozpore so skutočným stavom veci podpísal úradný záznam č. 237/2008-5311 o nájdení skrytej veci – 400 ks cigariet značky Classic červené a vydal verejnú vyhlášku č. 44442/2008-5311 z 31. októbra 2008 aj napriek tomu, že mal vedomosť o tom, že predmetné cigarety zistila ukryté colníčka B. u cestujúcej. Ďalej nesplnil povinnosti nadriadeného uložené v ustanovení § 45 písm. a), c), d) a f) zákona o štátnej službe, a to organizovať, riadiť, kontrolovať a hodnotiť výkon štátnej služby podriadených colníkov, vyvodzovať dôsledky z porušovania služobných povinností, viesť colníkov k služobnej disciplíne a zabezpečovať dodržiavanie príslušných právnych predpisov spojených s výkonom štátnej služby colníka, keďže 31. októbra 2008 po vykonaní colnej kontroly cestujúcej mal vedomosť, že jemu podriadená colníčka po zistení colného priestupku u cestujúcej nepostupovala podľa ustanovenia § 72 a nasl. zákona č. 199/2004 Z. z. Colný zákon a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, a napriek tomu neprijal žiadne opatrenia, aby takéto konanie napravil. Uvedeným konaním sťažovateľ porušil služobnú prísahu a služobnú povinnosť zvlášť hrubým spôsobom a jeho ponechanie v služobnom pomere by bolo na ujmu dôležitých záujmov štátnej služby. Podľa odôvodnenia rozhodnutia bol sťažovateľ 9. decembra 2008 zadržaný a vzatý do väzby v rámci trestného stíhania vedeného proti nemu uznesením vyšetrovateľa z 8. decembra 2008, ktorým mu bolo vznesené obvinenie zo zločinu spolupáchateľstva, zneužívania právomoci verejného činiteľa v súbehu so zločinom podielníctva. Na tomto základe bolo 15. januára 2009 začaté konanie vo veci služobného pomeru, pričom

sťažovateľovi bola daná možnosť sa k veci vyjadriť, navrhnúť dôkazy a obhajovať sa. Sťažovateľ v zápisnici napísanej v Ústave na výkon väzby K. 15. januára 2009 uviedol, že k veci sa vyjadril pred vyšetrovateľom, na obsahu tejto výpovede trvá a nechce na nej nič meniť. Dňa 7. januára 2009 sprístupnil vyšetrovateľ riaditeľovi colného úradu obrazovo-zvukový záznam z výkonu služby sťažovateľa ako colníka. Riaditeľ colného úradu z obrazovo-zvukového záznamu zistil:

Dňa 23. októbra 2008 o 19.27 h na stanovisku č. 1 na hranici medzi Slovenskou republikou a Ukrajinou v Čiernej nad Tisou v služobnej miestnosti po vykonaní colnej kontroly vlaku č. 8865 vošiel do služobnej miestnosti colník K. a podal jednu krabičku cigariet sťažovateľovi, ktorý si ju vložil do vrečka nohavíc služobnej rovnošaty. Potom K. vybral z vrečka bundy služobnej rovnošaty ďalšie dve krabičky cigariet nezistenej značky a podal ich colníkovi C., ktorý si jednu krabičku dal do vrečka služobnej rovnošaty a druhú podal colníčke B., ktorá si ju vložila do vrečka služobnej bundy.

Dňa 31. októbra 2008 o 19.27 h na stanovisku č. 1 na hranici medzi Slovenskou republikou a Ukrajinou v Čiernej nad Tisou v služobnej miestnosti colníčka B. ukázala sťažovateľovi cigarety, ktoré zaistila u cestujúcej, a spoločne rozhodli, že tieto cigarety zaevidujú ako nájdené vo vlaku pod sedadlom. Následne B. oznámila sťažovateľovi a G., že do evidencie zapíšu len časť týchto cigariet a ostatné si ponechajú. Sťažovateľ povedal B., aby to urobila tak, aby bolo dobre, na čo B. odpovedala, že počas troch rokov sa už naučila, ako to urobiť. Z prvotnej evidencie bolo zistené, že 31. októbra 2008 sú zapísané cigarety zn. Classic Red 400 ks ako derelikt (osoba neznáma). Na základe už uvedeného a na základe oboznámenia sa s obrazovo-zvukovým záznamom je zrejmé, že sťažovateľ po dohode s B. v rozpore so skutočným stavom veci podpísal úradný záznam o nájdení skrytých 400 ks cigariet a vydal verejnú vyhlášku aj napriek tomu, že mal vedomosť o tom, že cigarety boli B. zaistené u cestujúcej. Rovnako je zrejmé, že sťažovateľ si neplnil riadiace povinnosti vedúceho zmeny. Na podporu odôvodnenia rozhodnutia slúži jednak uznesenie vyšetrovateľa o vznesení obvinenia, ďalej zápisnica spísaná so sťažovateľom 15. januára 2009 v Ústave na výkon väzby K., výpis zo zápisnice o výsluchu sťažovateľa pred vyšetrovateľom, fotokópia prvotnej evidencie colného úradu, výpisky riaditeľa colného úradu z obrazovo-zvukového záznamu sprístupneného vyšetrovateľom, úradný záznam o nájdení skrytých cigariet, verejná vyhláška vydaná sťažovateľom, služobná prisaha

sťažovateľa a výpis z uznesenia mimoriadneho zasadnutia závodného výboru S. pri colnom úrade.

Z odvolania sťažovateľa z 3. februára 2009 podaného proti rozhodnutiu colného úradu vyplýva predovšetkým to, že skutok, v ktorom sa vidí porušenie povinností sťažovateľa, sa nestal tak, ako to je v rozhodnutí uvedené. Je síce pravdou, že sťažovateľ podpísal úradný záznam o nájdení skrytej veci a vydal verejnú vyhlášku, avšak nepovažoval za preukázané, že cigarety patria konkrétnemu cestujúcemu. Sťažovateľ nebol pri osobnej prehliadke cestujúcej prítomný (ani nemohol byť, keďže išlo o osobu iného pohlavia) a vychádzal len z informácií, ktoré mu boli známe. Keďže mu nebola známa žiadna konkrétna osoba, u ktorej by mali byť cigarety nájdené, predmetné cigarety sa zaevidovali ako nájdené vo vlaku pod sedadlom. Preto došlo k vyhotoveniu a podpísaniu úradného záznamu o nájdení skrytej veci a k vydaniu verejnej vyhlášky. Nebola dodržaná ani zákonná dvojmesačná lehota na prepustenie sťažovateľa zo služby podľa § 183 ods. 4 zákona o štátnej službe. Pokiaľ má byť prepustenie zo štátnej služby odôvodnené na základe nejakých výpiskov z obrazovo-zvukového záznamu, potom treba uviesť, že žiadny takýto záznam nebol sťažovateľovi, ale ani jeho právnomu zástupcovi do podania odvolania sprístupnený, čo zakladá porušenie čl. 48 ods. 2 ústavy.

Z rozhodnutia colného riaditeľstva č. k. 10127/2009-1409 z 5. mája 2009 vyplýva, že ním bolo zamietnuté odvolanie sťažovateľa a potvrdené rozhodnutie colného úradu. Podľa názoru colného riaditeľstva sťažovateľ sa dopustil protiprávneho konania uvedeného v rozhodnutí colného úradu, pričom ide o zvlášť hrubé porušenie služobnej prísahy a služobnej povinnosti. Bolo mu to preukázané dôkazom zabezpečeným zákonným spôsobom uvedeným v ustanovení § 227 zákona o štátnej službe, a to úradným záznamom riaditeľa colného úradu z osobného oboznámenia sa so zápisnicou o výsluchu sťažovateľa a s obrazovo-zvukovým záznamom vyhotoveným na príkaz sudcu Špeciálneho súdu Pezinok, ktorý mu 7. januára 2009 sprístupnil vyšetrovateľ. Riaditeľ colného úradu mal teda možnosť vidieť reálne konanie sťažovateľa. Podľa § 232 ods. 3 zákona o štátnej službe colné riaditeľstvo ako odvolací orgán považovalo za potrebné overiť skutočnosti uvádzané v úradnom zázname riaditeľa colného úradu z oboznámenia sa s obrazovo-zvukovým záznamom preukazujúcim protiprávne konanie sťažovateľa. Z uvedeného dôvodu poveril

a splnomocnil mjr. D. na overenie skutočností uvádzaných v úradnom zázname riaditeľa colného úradu. Na ten účel sa mjr. D. so súhlasom vyšetrovateľa 10. marca 2009 oboznámil s dôkazovými materiálmi z vyšetrovacieho spisu, pričom mu bol sprístupnený obrazovo-zvukový záznam. Na predmetnom zázname mal menovaný možnosť vidieť reálne konanie sťažovateľa počas výkonu služby, čo je potvrdené jeho úradným záznamom č. k. 7837/2009-5300. Protiprávne konanie sťažovateľa dostatočne preukazujú oba úradné záznamy. Samotný obrazovo-zvukový záznam je súčasťou vyšetrovacieho spisu inšpekcie, pričom umožniť nahliadnutie do vyšetrovacieho spisu môže iba inšpekcia. Hoci 15. januára 2009 bolo so sťažovateľom začaté konanie vo veci služobného pomeru a hoci dostal možnosť sa k veci vyjadriť, sťažovateľ 15. januára 2009 do zápisnice uviedol, že k veci sa vyjadril už vyšetrovateľovi. Bola mu teda daná možnosť vyjadriť sa, obhajovať a navrhovať dôkazy, čo však nevyužil. Inšpekcia odstúpila 6. apríla 2009 obrazovo-zvukový záznam colnému riaditeľstvu, a preto odvolací orgán mal možnosť zreteľne vidieť, že sťažovateľ svojim konaním počas výkonu služby zvlášť hrubo porušil služobnú prísahu a služobné povinnosti colníka. Predmetný obrazovo-zvukový záznam sa zakladá do spisu. Listom z 27. marca 2009 bolo právnenému zástupcovi sťažovateľa oznámené, že 8. apríla 2009 sa môže dostaviť na colné riaditeľstvo a oboznámiť sa so spisovým materiálom, resp. novými dôkazmi, ktoré boli vykonané v odvolacom konaní. Právny zástupca však oznámil, že zo subjektívnych dôvodov sa nemôže v uvedenom termíne dostaviť. Poverený člen poradnej komisie preto odcestoval do M., kde právneho zástupcu sťažovateľa oboznámil s úplným spisovým materiálom. Právny zástupca do zápisnice uviedol, že trvá na dôvodoch uvedených v odvolaní.

Zo spisu krajského súdu sp. zn. 6 S 77/2009, ktorý si ústavný súd zadovážil, vyplývajú tieto podstatné skutočnosti:

Zo žaloby sťažovateľa z 18. júna 2009 podanej proti colnému riaditeľstvu vyplýva, že sťažovateľ namieta nedostatok vedomosti o tom, že cigarety boli zaistené pri osobnej prehliadke cestujúcej. Záver, podľa ktorého o tejto skutočnosti vraj vedel, nevyplýva ani z obrazovo-zvukového záznamu z trestného konania, výpisky z ktorého majú preukazovať dôvody na prepustenie sťažovateľa zo služobného pomeru. Ďalej namieta, že k prepusteniu zo služobného pomeru došlo po uplynutí zákonnej dvojmesačnej lehoty.

Z ospravedlnenia z neúčasti na pojednávaní podaného sťažovateľom krajskému súdu vyplýva, že ospravedlňuje svoju neúčasť na pojednávaní 25. februára 2010 vzhľadom na zdravotný stav, o čom predkladá v prílohe doklad o práceneschopnosti. Zároveň žiada o nový termín pojednávania, keďže by sa pojednávania chcel zúčastniť. Z pripojeného potvrdenia o dočasnej pracovnej neschopnosti vyplýva, že sťažovateľ bol práceneschopný od 23. februára 2010.

Z ospravedlnenia právneho zástupcu sťažovateľa z 24. februára 2010 doručeného krajskému súdu toho istého dňa vyplýva, že ospravedlňuje svoju neúčasť na pojednávaní 25. februára 2010, a to s poukazom na to, že sťažovateľ ospravedlnil pre pracovnú neschopnosť svoju neúčasť na pojednávaní. Žiada tiež, aby sa nepojednávalo v ich neprítomnosti a aby bolo pojednávanie odročené na iný termín.

Zo zápisnice o pojednávaní z 25. februára 2010 vyplýva, že sťažovateľ, ale ani jeho právny zástupca neboli prítomní. Prítomný bol právny zástupca colného riaditeľstva. Po konštatovaní, že sťažovateľ svoju neprítomnosť ospravedlnil podaním doručeným 24. februára 2010 z dôvodu, že mu to nedovoľuje jeho zdravotný stav, a rovnako po konštatovaní ospravedlnenia právneho zástupcu sťažovateľa doručeného 24. februára 2010, v ktorom požaduje odročenie pojednávania z dôvodu práceneschopnosti sťažovateľa, bolo vyhlásené uznesenie, podľa ktorého sa bude pojednávať v neprítomnosti sťažovateľa a jeho právneho zástupcu v súlade s ustanovením § 250g ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku. Po oboznámení sa s listinnými dôkazmi založenými v spise sa krajský súd oboznámil *„s videozáznamom zo dňa 31. 10. 2008 v čase do 19.27 do 19.29, ktorý bol premietnutý senátu z notebooku prítomným právnym zástupcom žalovaného. Vzhľadom na skutočnosť, že obsah rozhovorov na videozázname je v maďarskom jazyku a členovia senátu nerozumejú maďarskému jazyku“*, bolo pojednávanie odročené na 11. marec 2010 s tým, aby právny zástupca colného riaditeľstva predložil úradne overený preklad obsahu rozhovorov z videozáznamu z maďarského jazyka do slovenského jazyka.

Z protokolu o odovzdaní vyplýva, že zamestnanec colného úradu 8. marca 2010 odovzdal krajskému súdu výpisky z prekladateľského úkonu z maďarského jazyka do slovenského jazyka č. 25/rok 2009, ako aj DVD nosič, na ktorom je zachytený výkon služby sťažovateľa 31. októbra 2008.

Zo zápisnice o pojednávání z 11. marca 2010 vyplýva, že pre zmenu v zložení senátu bolo členke senátu oboznámené napadnuté rozhodnutie colného riaditeľstva, žaloba sťažovateľa, vyjadrenie colného riaditeľstva a „*podstatné z obsahu administratívneho spisu žalovaného*“. Právny zástupca sťažovateľa na to predniesol, že sa pridrižiava obsahu žaloby v plnom rozsahu. Poukázal na tú skutočnosť, že obrazovo-zvukový záznam pre účely trestného konania nie je použiteľný v zmysle § 227 zákona o štátnej službe. Z Trestného zákona totiž vyplýva, že tento dôkaz možno použiť len pre účely trestného konania, prípadne iného trestného konania. Nie je použiteľný dôkaz získaný v rozpore s dohovorom a s čl. 22 ústavy. Ďalej poukazuje na skutočnosť, že zvukový záznam je rušený, nezrozumiteľný, a preto ho nie je možné považovať za taký, na základe ktorého by mohlo byť vydané rozhodnutie. V ďalšom krajský súd oboznámil prepis, resp. výpis z prekladateľského úkonu z maďarského jazyka do slovenského jazyka. Právny zástupca sťažovateľa k tomu uviedol, že tento korešponduje s úradným záznamom, ktorý sa nachádza v spise, a potvrdzuje tú skutočnosť, že väčšina textu je nezrozumiteľná, a preto ani tento prepis nepotvrdzuje skutok kladený sťažovateľovi za vinu. Na otázku predsedu senátu prítomný sťažovateľ uviedol, že on nevie, na čo povedal, že „*schovajte to*“, resp. „*schovajme ich*“. Potvrdil tiež, že videozáznam videl.

Z rozsudku krajského súdu č. k. 6 S 77/2009-40 z 11. marca 2010 vyplýva, že ním bola zamietnutá žaloba sťažovateľa proti colnému riaditeľstvu o preskúmanie rozhodnutia z 5. mája 2009. Podľa názoru krajského súdu žaloba nie je dôvodná, keďže žiadna z uplatnených námietok neobstojí. V prvom rade bolo treba zaoberať sa otázkou, či bolo dostatočne preukázané porušenie služobných povinností a služobnej prísahy sťažovateľom v súvislosti so skutkom, ku ktorému malo dôjsť 31. októbra 2008. Porovnaním obsahu úradného záznamu pplk. B. opisujúceho skutkové okolnosti, ku ktorým malo dôjsť o 19.27 h, s obsahom videozáznamu z tohto dňa zadováženého v trestnom konaní a s obsahom prepisu obrazovo-zvukového záznamu z uvedeného času, v rámci ktorého bol sťažovateľ vo výkone služby, sa zistilo, že skutočnosti uvedené v rozhodnutí o prepustení sťažovateľa zo služobného pomeru sú v súlade so zisteným skutkovým stavom. Obsah prepisu zvukového záznamu z 31. októbra 2008 krajský súd podrobne oboznámil na pojednávání 11. marca 2010, na ktorom boli sťažovateľ a jeho právny zástupca prítomní,

pričom k oboznamovaným skutočnostiam sťažovateľ neuviedol žiadne podstatné námietky vyvracajúce alebo spochybňujúce pravdivosť alebo zákonnosť dôkazných materiálov. S poukazom na ustanovenie § 227 ods. 1 a 2 zákona o štátnej službe treba konštatovať, že výhrady sťažovateľa právne nabúravajúce legálnosť zadržaných dôkazov prednesené na pojednávaní 11. marca 2010 [po lehote uvedenej v § 250t ods. 1 (správne asi § 250b ods. 1, pozn.) Občianskeho súdneho poriadku] nie sú rovnako dôvodné. Podľa názoru krajského súdu je zákonným procesným právom colného riaditeľstva, ako aj colného úradu použiť v správnom konaní akýkoľvek dôkaz získaný legálnym spôsobom v inom konaní, t. j. aj v konaní trestnom.

Z odvolania sťažovateľa proti rozsudku krajského súdu z 26. apríla 2010 vyplýva, že namieta predovšetkým zákonnosť použitia obrazovo-zvukového záznamu získaného v trestnom konaní ako dôkazu v správnom konaní. Vytýka tiež, že preklad záznamu sa oboznámil na pojednávaní 11. marca 2010 bez akejkoľvek nadväznosti na samotný obrazovo-zvukový záznam, keďže preklad sa neoboznamoval súčasne so záznamom. Trvá tiež na tom, že svoje povinnosti neporušil, lebo nemal a ani nemohol mať vedomosť o tom, že cigarety boli zaistené pri osobnej prehliadke cestujúcej.

Z rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 3 Sžo 161/2010 z 19. augusta 2010, ktorý podľa doložky právoplatnosti nadobudol právoplatnosť 23. septembra 2010, vyplýva, že sa ním potvrdzuje rozsudok krajského súdu č. k. 6 S 77/2009-40 z 11. marca 2010. Podľa názoru najvyššieho súdu je rozsudok krajského súdu vecne správny. Jeho závery obsahujú logické argumenty a relevantné právne závery. Zákon o štátnej službe nie je možné porovnávať s porušením pracovnej disciplíny ostatných pracovníkov, ktorých činnosť je založená na zmluvnom vzťahu a posudzuje sa podľa Zákonníka práce. Vyššia miera zodpovednosti colníkov je teda odzrkadlená v zákone a tomu musia zodpovedať aj vyššie možnosti postihu. V konaní neboli porušené procesné práva sťažovateľa. Aj podľa najvyššieho súdu colné riaditeľstvo kvalifikovalo konanie sťažovateľa v súlade so zákonom, keďže malo vedomosť o konaní jemu podriadenej colníčky nepostupujúcej v súlade s právnymi predpismi a ani on neprijal žiadne opatrenia, aby takéto konanie napravil. Neobstojí tvrdenie sťažovateľa, že nebol dostatočne zistený skutkový stav a nebolo preukázané, že by sa vôbec dopustil porušenia služobnej povinnosti. Z obsahu spisu colného riaditeľstva nevyplýva, že

orgány verejnej správy odopreli sťažovateľovi právo nahliadať do spisov a navrhovať dôkazy na podporu svojich tvrdení.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie, zakázať pokračovanie v porušovaní základných práv a slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, alebo ak je to možné, prikázať, aby ten, kto porušil práva alebo slobody podľa odseku 1, obnovil stav pred porušením.

Podľa čl. 22 ods. 1 ústavy listové tajomstvo, tajomstvo dopravovaných správ a iných písomností a ochrana osobných údajov sa zaručujú.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 46 ods. 2 ústavy kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

Podľa čl. 13 listiny nikto nesmie porušiť listové tajomstvo, ani tajomstvo iných písomností a záznamov, či už uchovávaných v súkromí alebo zasielaných poštou alebo iným spôsobom, s výnimkou prípadov a spôsobom, ktoré ustanoví zákon. Rovnako sa zaručuje tajomstvo správ podávaných telefónom, telegrafom alebo iným podobným zariadením.

Podľa čl. 36 ods.1 listiny každý sa môže domáhať ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v určených prípadoch na inom orgáne.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo... prejednaná... súdom..., ktorý rozhodne o jeho občianskych právach...

Podľa čl. 8 ods. 1 dohovoru každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obydlia a korešpondencie.

Podľa čl. 8 ods. 2 dohovoru štátny orgán nemôže do výkonu tohto práva zasahovať s výnimkou prípadov, keď je to v súlade so zákonom a nevyhnutné v demokratickej spoločnosti v záujme národnej bezpečnosti, verejnej bezpečnosti, hospodárskeho blahobytu krajiny, predchádzania nepokojom alebo zločinnosti, ochrany zdravia alebo morálky alebo na ochranu práv a slobôd iných.

Podľa § 227 ods. 1 zákona o štátnej službe za dôkaz môžu slúžiť všetky prostriedky, ktorými možno zistiť a objasniť skutočný stav veci a ktoré sú v súlade s právnymi predpismi.

Podľa § 227 ods. 2 zákona o štátnej službe dôkazom sú najmä výpovede, vyjadrenia osôb vrátane účastníkov konania, odborné posudky, znalecké posudky, správy, vyjadrenia a potvrdenia orgánov a organizácií, listiny, veci a ohliadka.

Podľa § 114 ods. 6 Trestného poriadku ak sa má obrazový, zvukový alebo obrazovo-zvukový záznam použiť ako dôkaz, postupuje sa primerane podľa § 115 ods. 6.

Podľa § 114 ods. 7 Trestného poriadku v inej trestnej veci, ako je tá, v ktorej boli vyhotovené obrazové, zvukové alebo obrazovo-zvukové záznamy, možno záznam ako dôkaz použiť len vtedy, ak sa súčasne aj v tejto veci vedie trestné konanie pre úmyselný trestný čin, na ktorý zákon ustanovuje trest odňatia slobody s hornou hranicou trestnej sadzby prevyšujúcou tri roky, korupciu, trestný čin zneužívania právomoci verejného činiteľa, trestný čin legalizácie príjmu z trestnej činnosti alebo pre iný úmyselný trestný čin, o ktorom na konanie zaväzuje medzinárodná zmluva.

Podľa § 1 ods. 1 zákona o ochrane pred odpočúvaním tento zákon ustanovuje podmienky použitia informačno-technických prostriedkov bez predchádzajúceho súhlasu toho, komu zasahuje do súkromia orgán štátu, ktorý informačno-technický prostriedok používa.

Podľa § 1 ods. 2 zákona o ochrane pred odpočúvaním tento zákon sa nevzťahuje na použitie informačno-technických prostriedkov v trestnom konaní podľa osobitného zákona.

Podľa § 3 ods. 1 zákona o ochrane pred odpočúvaním informačno-technický prostriedok možno použiť iba vtedy, ak je to v demokratickej spoločnosti nevyhnutné na zabezpečenie bezpečnosti štátu, predchádzanie a objasňovanie trestnej činnosti alebo na ochranu práv a slobôd iných. Použitím informačno-technického prostriedku sa môže základné právo alebo sloboda obmedziť len v nevyhnutnom rozsahu a nie dlhšie, ako je to nevyhnutné na dosiahnutie zákonom uznaného cieľa, na ktorý slúži.

Podľa § 3 ods. 2 zákona o ochrane pred odpočúvaním údaje získané informačno-technickými prostriedkami možno použiť výlučne na dosiahnutie účelu pri plnení úloh štátu, ktoré spĺňajú podmienky podľa odseku 1.

Z pohľadu ústavného súdu treba predovšetkým konštatovať, že námietka porušenia čl. 22 ods. 1 ústavy, čl. 13 listiny a čl. 8 ods. 1 a 2 dohovoru v súvislosti s tým, že orgány verejnej správy a krajský súd použili v rozpore so zákonom ako dôkaz obrazovo-zvukový záznam získaný v trestnom konaní, má zásadný význam a z hľadiska posúdenia priority. Je to tak preto, že dôvodnosť tejto námietky by logicky znamenala, že ďalšie uplatnené námietky sú pre posúdenie veci irelevantné.

Podstatou sťažovateľovej argumentácie je, že vzhľadom na ustanovenie § 114 ods. 7 Trestného poriadku, ako aj § 3 ods. 1 a 2 zákona o ochrane pred odpočúvaním nebolo možné použiť obrazovo-zvukový záznam získaný v trestnom konaní použitím informačno-technických prostriedkov v konaní o skončení služobného pomeru sťažovateľa.

Krajský súd a najvyšší súd sú toho názoru, že ustanovenie § 227 ods. 1 a 2 zákona o štátnej službe umožňovalo obrazovo-zvukový záznam použiť ako dôkaz, keďže ako dôkaz môžu slúžiť všetky prostriedky, ktorými možno zistiť a objasniť skutočný stav veci.

Treba prisvedčiť všeobecným súdom, že sťažovateľ námietku neprípustnosti obrazovo-zvukového záznamu ako dôkazu v správnom konaní vôbec neuplatnil, a to dokonca ani v žalobe podanej krajskému súdu. Urobil tak až na pojednávaní krajského súdu konanom 11. marca 2010. Zároveň však treba konštatovať, že vykonanie tohto dôkazu krajským súdom namietol, akonáhle sa o vykonaní dôkazu dozvedel. Sťažovateľ, ale ani jeho právny zástupca totiž neboli prítomní na pojednávaní konanom 25. februára 2010, keď došlo k vykonaniu dôkazu, pričom svoju neúčast' ospravedlnili a žiadali pojednávanie odročiť. Argument krajského súdu, podľa ktorého sťažovateľ vykonanie dôkazu v rámci správneho konania namietal na súde až po uplynutí zákonnej lehoty podľa § 250b ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, keďže v zákonnej lehote podaná žaloba takúto námietku neobsahovala, sa javí ako irelevantný. Krajský súd totiž zrejme nebol s dôkazom vykonaným v správnom konaní spokojný (i keď neuviedol, prečo), pretože postupom podľa § 250i ods. 1 druhej vety Občianskeho súdneho poriadku vykonal sám dokazovanie „oboznámením sa s videozáznamom“ na pojednávaní konanom 25. februára 2010, ako aj písomným prekladom verbálnej časti obrazovo-zvukového záznamu do slovenského jazyka na pojednávaní konanom 11. marca 2010. Krajský súd teda založil svoje rozhodnutie nie na dôkaze vykonanom v rámci správneho konania, ale na vlastnom dokazovaní. Neprípustnosť použitia obrazovo-zvukového záznamu ako dôkazu krajským súdom sťažovateľ nemohol namietat' predtým, než sa o vykonaní dôkazu dozvedel. Jeho námietka bola preto uplatnená včas.

Sťažovateľ tvrdí, že samotné vyhotovenie obrazovo-zvukového záznamu s použitím informačno-technických prostriedkov a následné použitie záznamu (mimo rámca trestného konania) v konaní o skončení služobného pomeru treba kvalifikovať ako zásah do práva na súkromie. Táto úvaha sťažovateľa budí prima facie určité pochybnosti, keďže k utajenému nahrávaniu nedošlo v súkromných priestoroch (napr. v byte sťažovateľa), ale na jeho pracovisku. Napriek tomu ide o zásah do práva na súkromie.

„Telefonické hovory, ktoré sťažovateľka (policajná dôstojníčka) uskutočnila zo služobných telefónov, spadajú pod pojem súkromný život, resp. korešpondencia v zmysle čl. 8 dohovoru.“ (Halfordová c/a Spojené kráľovstvo z 25. júna 1997)

V skúmanom prípade nemožno za zásadný rozdiel považovať to, že nešlo o odpočúvanie služobného telefónu, ale o inú metódu tajného sledovania rozhovorov a činnosti v priestoroch colného úradu. Ústavný súd preto považuje citované rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva za aplikovateľné v danom prípade.

K dosiaľ uvedenému treba dodať, že tak Trestný poriadok, ako aj zákon o ochrane pred odpočúvaním tiež považujú použitie informačno-technických prostriedkov za zásah do súkromia bez ohľadu na to, či k ich použitiu dochádza v súkromných alebo pracovných (služobných) priestoroch.

Ďalej sa javí ako podstatné, že sťažovateľ nenamieta protiústavnosť či protizákonnosť samotného použitia informačno-technických prostriedkov v rámci trestného konania, pretože vytýka skutočnosť, že obrazovo-zvukový záznam získaný v trestnom konaní bol použitý v inom (správnom) konaní, čo považuje za protiprávne.

Vzhľadom na uvedenú konštrukciu sťažnostnej námietky nejaví sa ako účelné skúmať namietané porušenie práva na súkromie spôsobom zaužívaným v týchto prípadoch, teda tak, že by sa postupne skúmali legalita zásahu, jej legitímnosť a napokon proporcionalita (napr. I. ÚS 274/05). Povaha námietky si vyžaduje, aby sa skúmala z hľadiska základného práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivé konanie. Treba poznamenať, že sťažovateľ porušenie týchto práv v danej súvislosti nenamieta a nežiada ho ani vysloviť. Ide o čl. 46 ods. 2 ústavy, ktorý treba považovať za samostatné základné právo

na súdnu ochranu v rámci správneho súdnictva, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorý nerozlišuje súdne konania podľa tohto kritéria.

Ďalej treba prisvedčiť krajskému súdu a najvyššiemu súdu, že vzhľadom na ustanovenie § 227 ods. 1 zákona o štátnej službe za dôkaz môžu slúžiť všetky prostriedky, ktorými možno zistiť a objasniť skutočný stav veci. Takýmto prostriedkom je nepochybne aj obrazovo-zvukový záznam. Ani sťažovateľ vo všeobecnej rovine tento záver všeobecných súdov nenapáda. Zrejme s odvolaním sa na dôvetok tohto ustanovenia, podľa ktorého za dôkaz môžu slúžiť iba také prostriedky, ktoré sú v súlade s právnymi predpismi, namieta, že použitie obrazovo-zvukového záznamu získaného v trestnom konaní v danom prípade bolo treba považovať za nepovolené.

Procesné ustanovenie, podľa ktorého za dôkaz môžu slúžiť všetky prostriedky, ktorými možno zistiť a objasniť skutočný stav veci, pokiaľ sú v súlade s právnymi predpismi, treba z ústavnoprávneho hľadiska považovať za kolíziu verejného záujmu a ochrany práv. Ide totiž o stret medzi verejným záujmom na dôslednom objasnení rozhodujúcich skutočností potrebných na vydanie rozhodnutia v konaní a ochranou určitých práv, resp. oprávnených záujmov, ktoré bránia použitiu niektorého dôkazného prostriedku. Vo všeobecnej rovine možno konštatovať, že prednosť má verejný záujem na dôslednom objasnení rozhodujúcich skutočností potrebných na vydanie rozhodnutia, avšak za súčasného spolupôsobenia bŕzd daných s ohľadom na ochranu určitých práv, resp. oprávnených záujmov. Tým je dané, že nie všetky prostriedky, pomocou ktorých by objektívne bolo možné zistiť a objasniť skutočný stav veci, sa smú použiť v príslušnom konaní.

Z ustanovenia § 114 ods. 7 Trestného poriadku vyplýva zásadný zákaz použitia obrazovo-zvukového záznamu získaného v rámci konkrétneho trestného konania v inom trestnom konaní, avšak s určitými taxatívne vymenovanými výnimkami. Trestný poriadok upravuje matériu získavania a použitia obrazovo-zvukových záznamov zhotovených informačno-technickými prostriedkami iba v rámci trestného konania. Naproti tomu získavanie a použitie obrazovo-zvukových záznamov zhotovených informačno-technickými

prostriedkami v iných konaniach, resp. pre účely iných konaní upravuje zákon o ochrane pred odpočúvaním (§ 1 ods. 1 a 2).

Najvyšší súd na odvolaciu námietku sťažovateľa o neprípustnosti použitia obrazovo-zvukového záznamu z trestného konania v odôvodnení svojho rozsudku nijako nereagoval a s námietkou sa nevysporiadal, hoci táto mala pre posúdenie veci zásadný význam. Nezaujal teda žiadne stanovisko v otázke vzájomného vzťahu medzi ustanovením § 227 ods. 1 zákona o štátnej službe na jednej strane a ustanoveniami § 114 Trestného poriadku a § 3 zákona o ochrane pred odpočúvaním na strane druhej. Z tohto aspektu je rozsudok najvyššieho súdu zjavne neodôvodnený a v konečnom dôsledku nepreskúmateľný, keďže nedáva dostatočnú odpoveď na sťažovateľom nastolenú rozhodujúcu právnu otázku. V podstate a primárne to znamená porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 2 ústavy. Zároveň sekundárne tým došlo aj k zásahu do základného práva na súkromie podľa čl. 8 ods. 1 a 2 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

Podľa § 56 ods. 2 prvej vety zákona o ústavnom súde ak sa základné právo alebo sloboda porušili rozhodnutím alebo opatrením, ústavný súd také rozhodnutie alebo opatrenie zruší.

Podľa § 56 ods. 3 písm. b) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd sťažnosti vyhovie, môže vrátiť vec na ďalšie konanie.

Berúc do úvahy citované ustanovenia ústavný súd zrušil rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 3 Sžo 161/2010 z 19. augusta 2010 a vec vrátil na ďalšie konanie (bod 2 výroku nálezu). Najvyšší súd je v ďalšom konaní viazaný právnym názorom ústavného súdu.

Ústavný súd priznal sťažovateľovi náhradu trov právneho zastúpenia advokátom v sume 385,79 €, a to za dva úkony právnych služieb v roku 2010 (prevzatie a príprava zastupovania, sťažnosť ústavnému súdu) po 120,23 €, za jeden úkon právnych služieb v roku 2011 (replika na vyjadrenie najvyššieho súdu) 123,50 €, ďalej za režijný paušál dvakrát po 7,21 € a jedenkrát 7,41 € (bod 3 výroku nálezu).

Nebolo možné vyhovieť sťažnosti v časti týkajúcej sa konania vedeného najvyšším súdom pod sp. zn. 3 Sžo 161/2010 pre namietané porušenie čl. 22 ods. 1 ústavy a čl. 13 listiny v súvislosti s tým, že orgány verejnej správy a krajský súd použili v rozpore so zákonom ako dôkaz obrazovo-zvukový záznam získaný v trestnom konaní, ako aj čo sa týka požiadavky na priznanie primeraného finančného zadost'učinenia vo výške 10 000 € (bod 4 výroku nálezu).

Kým porušovanie práva na súkromie je obsiahnuté v jedinom ustanovení čl. 8 dohovoru, zatiaľ rozličné aspekty tohto práva sú v ústave a v listine zakotvené vo viacerých ustanoveniach ako samostatné základné práva (napr. čl. 16 ods. 1, čl. 19 ods. 2, čl. 21 ods. 1, čl. 22 ústavy, resp. čl. 7 ods. 1, čl. 10 ods. 2, čl. 12 ods.1, čl. 13 listiny).

Ani čl. 22 ústavy, ale ani čl. 13 listiny neobsahujú v sebe *ratione materiae* taký spôsob zásahu do súkromia, k akému došlo v prípade sťažovateľa. Preto ani nebolo možné vysloviť porušenie týchto článkov ústavy a listiny.

V súvislosti s požiadavkou sťažovateľa na priznanie primeraného finančného zadost'učinenia treba uviesť, že jeho priznanie prichádza do úvahy iba vtedy, ak vyslovením porušenia práva a prípadnými ďalšími výrokmi nedôjde k plnej náprave protiprávneho stavu. V danom prípade vyslovenie porušenia označených práv v spojení so zrušením rozsudku najvyššieho súdu a vrátením veci na ďalšie konanie zabezpečuje pre sťažovateľa plnú satisfakciu, a preto jeho finančná požiadavka nie je oprávnená.

Vychádzajúc z faktu, že ústavný súd považuje otázku, či použitie obrazovo-zvukového záznamu bolo prípustné, za rozhodujúcu, nebolo už potrebné osobitne sa zaoberať ďalšími námietkami sťažovateľa, podľa ktorých rozhodujúce skutkové okolnosti sa ustálili bez opory v dôkazoch, resp. dôvody skončenia služobného pomeru sú v odôvodnení rozhodnutí správnych orgánov uvedené širšie ako vo výroku.

Rovnako prestala byť relevantnou námietka porušenia čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny v súvislosti s vykonaním dokazovania obrazovo-zvukovým záznamom v neprítomnosti sťažovateľa na pojednávaní krajského súdu. Ani touto námietkou sa preto nebolo potrebné osobitne zaoberať.

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou nálezu uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to vyplýva z výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. decembra 2011